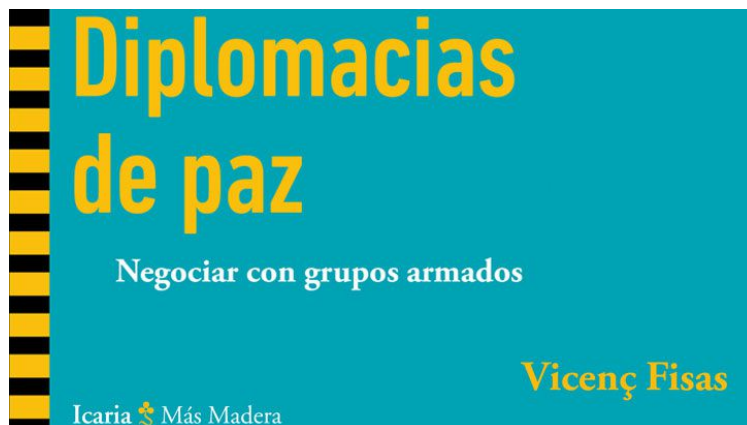

14/12/2015

Nou llibre: "Diplomacias de la paz. Negociar con grupos armados"

Encara que alguns conflictes armats del present semblen irresolubles, la veritat és que en les últimes tres dècades, quatre de cada cinc dels conflictes armats que han finalitzat, ho han fet en una taula de negociació i amb un acord de pau. Aquest llibre, escrit per Vicenç Fisas, Director de l'Escola de Cultura de Pau (UAB), basat en l'observació d'un gran nombre de negociacions i en la pròpia experiència de l'autor, posa l'accent en aquelles metodologies que resulten de major utilitat per garantir la bona marxa dels processos de pau i superar les nombroses crisis que apareixen en el seu transcurs.

El món d'avui viu inevitablement desconcertat i desorientat respecte a un determinat tipus de conflictes armats i actes de pur terrorisme, que evidencien els límits de les diplomàcies i fins i tot de les actuacions militars, per com a mínim frenar l'expansió i el comportament brutal d'alguns actors armats, com per exemple l'Estat Islàmic. Els mitjans de comunicació

ens mostren diàriament atemptats de gran impacte, de vegades per ser selectius, però normalment per ser justament indiscriminats, afectant especialment la població civil. S'expandeix la sensació que alguna cosa no estarem fent bé, quan el terror prolifera arreu, nens petits són entrenats per a ser executors, i el terrorisme resulta atractiu per a un sector de la població, inclosa la més propera a nosaltres.

Aquest tipus de conflictivitat criminal, avui certament descontrolada i de moment intractable, domina el nostre imaginari sobre el que és la conflictivitat armada en general, la més corrent al planeta, que tot i ser brutal, té unes característiques diferenciades a l'esmentada anteriorment, de tal manera que, per difícil que sigui, té possibilitats de ser gestionada, almenys a nivell del seu cabal de violència física. En altres paraules, la majoria dels conflictes armats actuals poden ser objecte d'una negociació i poden entrar en un procés de pau que posi fi a l'enfrontament armat. A grans trets, i segons dades de juny de 2015, dos de cada tres conflictes armats ja estan en aquesta fase negociadora, el que ens omple d'esperança i suposa un repte enorme per al que anomenem "diplomàcies de pau". Hi ha conflictes sobre els quals encara no tenim resposta, perquè amb prou feines arribem a comprendre. Però la majoria són tractables, i a mesura que transcorren les dècades, hi ha més quantitat de conflictes que entren en una fase de negociació.

Aquest llibret tracta de donar algunes idees sobre la necessària tasca de manejar els conflictes armats per a eradicar la violència que porten dins seu. Comença amb una mirada a la naturalesa dels conflictes armats contemporanis, la complexitat de molts d'ells i la conseqüent dificultat d'abordar-los per disminuir els seus nivells de letalitat i destrucció, així com el seu enorme impacte humanitari. Va seguir d'un capítol amb una reflexió sobre el moment màgic en què, de vegades, els guerrers (aquest és un ofici dominat històricament per homes, potser perquè han associat la seva virilitat a l'ús o amenaça de la força) albiren un nou horitzó de convivència sense haver d'usar les armes. Sense aquesta visualització prèvia, és molt difícil que sorgeixi un procés de pau amb possibilitats d'èxit. Per contra, si hi ha una real voluntat de treballar fora mida per frenar les espirals de violència, hi ha prou experiències per aprendre a fer les paus i transformar les societats, a millor. El tercer capítol, basat en l'experiència, l'observació i la reflexió de l'autor, apunta possibles dissenys i arquitectures per posar en marxa i mantenir en peu un procés de pau, en el qual hauran d'intervenir moltes persones o institucions, jugant rols diferents i complementaris, tema tractat en el capítol quart, i fent també ús de la imaginació i d'actes simples que, sota la denominació de diplomàcies alternatives, si són realitzats amb estratègia, potencien les habilitats més convencionals de la diplomàcia tradicional. El llibre acaba amb uns annexos que comporten missatges clars: la majoria dels conflictes armats acaben resolent-se en una taula de negociació, l'existència de tribunals internacionals no és incompatible amb aconseguir acords de sortida política negociada, és recomanable acordar alto el foc bilaterals per negociar; és habitual que, després d'un acord de pau, els grups armats es converteixin en partits polítics i es presentin a eleccions, i, finalment, no oblidar mai que el més difícil no és redactar un acord de pau, sinó complir-lo.

Vicenç Fisas Armengol

Escola Cultura de Pau (UAB)

vicenc.fisas@uab.cat

Referències

[View low-bandwidth version](#)